

Pædagogisk Læreplan

for Børnehusene i Veksø

Indhold

Indledning.....	2
Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Praktiske oplysninger.....	5
Det pædagogiske grundlag	6
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	7
Pædagogisk læringsmiljø	8
Samarbejde med forældre om børns læring	9
Børn i udsatte positioner	10

Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)	11
De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål	12
Alsidig personlig udvikling	13
Social udvikling	14
Kommunikation og sprog	15
Krop, sanser og bevægelse	16
Natur, udeliv og science	17
Kultur, æstetik og fællesskab	18
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	19
Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)	19
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)	19
Værktøjskasse	20

Figur 1 Læreplansblomsten *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold*. (Børne- og socialministeriet, 2018)

Egedal Kommunes skabelon for den pædagogiske læreplan er udarbejdet på baggrund af:

- *Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, LBK nr. 176 af 25/02/2019*
- *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer, BEK nr 968 af 28/06/2018*
- *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold (Børne- og socialministeriet, 2018)*
- *Skabelon til pædagogisk læreplan (Børne- og socialministeriet og Danmark Evalueringsinstitut, 2019)*

Indledning

Alle dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et

børneperspektiv, efter dagtilbudslovens § 7.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde, og den er et redskab til at skabe en fælles retning for det pædagogiske arbejde og samtidig

sikre, at der arbejdes bevidst med pædagogik hele dagen i alle dagtilbud. Den pædagogiske læreplan er dynamisk og bruges til udvikling af pædagogisk praksis.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne og læringsmål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Det pædagogiske grundlag består af ni elementer:

- *Barnesyn*
- *Dannelse og børneperspektiv*
- *Leg*
- *Læring*
- *Børnefællesskaber*
- *Pædagogisk læringsmiljø*
- *Forældresamarbejde*
- *Børn i udsatte positioner*
- *Sammenhæng til børnehaveklassen*

Nogle elementer, eksempelvis barnesyn, skal altid være til stede, mens andre elementer, som eksempelvis sammenhæng til børnehaveklassen, kan være mere til stede i nogle sammenhæng end andre.

Der er seks læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop sanser og bevægelse
5. Natur udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstemaerne afspejler den brede læringsforståelse, som er i dagtilbuddene.

Der er fastsat to læringsmål for hvert læreplanstema. Disse udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring, samtidig med at der sættes en fælles retning for det pædagogiske arbejde.

Den pædagogiske læreplan indeholder pædagogiske refleksioner og retningsgivende eksempler på, hvordan dagtilbuddene arbejder med at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Organiseringen af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Planlægning af det pædagogiske

arbejde tager afsæt i dagtilbudslovens § 8-10. Alle daginstitutioner og dagplejen skal udarbejde en skriftlig pædagogisk

læreplan for hele børnegruppen i alderen 0-2 år og for børnegruppen i alderen fra 3 år og frem til skolestart. Hvis børnene er organiseret i andre aldersgrupper, udarbejdes den pædagogiske læreplan på baggrund af denne organisering. Den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år.

Udfyldelse af læreplansskabelonen

Denne pædagogiske læreplan er delt i to.

I første del beskrives det *pædagogiske grundlag*. Her beskrives med korte pædagogiske refleksioner, hvordan det enkelte dagtilbudsområde arbejder med det pædagogiske grundlag, og hvordan de enkelte elementer omsættes i området. Denne del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i området.

Den anden del af den pædagogiske læreplan fokuserer på *de seks læreplanstemaer og de 12 læringsmål*, og den tager afsæt i det pædagogiske grundlag. Det skal fremgå, hvordan det

pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer, og det skal fremgå, hvordan det understøtter læringsmålene. Til dette kan der eksempelvis anvendes praksisfortællinger som pædagogisk redskab. Anden del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i den enkelte daginstitution.

Herudover beskrives til sidst i den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes med inddragelse af lokalsamfundet og børnemiljøet.

Nationale krav til den pædagogiske læreplan

Det gælder for både det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne samt de 12 læringsmål, at indholdet er nationalt fastsat og beskrevet i *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold* (Børne- og Socialministeriet 2018) og i *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold og i seks læreplanstemaer* (2018).

Du kan finde relevante links i værktøjskassen på side 20.

Mælkevejen

Praktiske oplysninger

Børnehusene Veksø, Maglehøj Allé 3 De 4 Årstider samt Slotsgyden 7, 3670 Veksø Mælkevejen. Storegruppen har til huse i de 4 årstider fra 1.4-1.4. Vi deler hus med specialgruppen Hyldeblomsten.

Vores Åbningstid er mandag-Torsdag 6.30-6.45, fredag 6.45-16.15.

Børnehuset Mælkevejen har 70 børn, De 4 Årstider 16 børn 2023.

Vi er 13 institutioner i Område Stenløse.

Vi har 10 pædagoger, 3 Pau, 7 medhjælpere, 1 køkkenassistent, 1 institutionsleder. Vi er fordelt i Mælkevejen på 4 stuer, i de fire årstider på 1 stue. 3 børnehave stuer og 3 vuggestue stuer.

Vi har 1 engageret forældreråd, der arrangerer forskellige aktiviteter.

Vi har grebet den pædagogiske læreplan an på den måde, at der har været taget et tema op fra den styrkede læreplan, til hvert personalemøde siden start 2023. Her har vi sat os i forskellige grupper, bh og vug, og kommet med hvert vores bud på, hvordan vi arbejder i Børnehusene. For at skabe en mere lokal læreplan for netop Mælkevejen og De 4 Årstider.

Vi arbejder med fælles om opgaven, og fordeler os personalemæssigt efter behov, men har fast personale på stuer. Vi lægger vægt på den gode relation, og har øje for den nærmeste udviklingszone. Vi arbejder med ICDP, og har relations arbejde løbende op til personale og stuemøder. Vi er fælles om at vedligeholde og styrke vores arbejdsmiljø i husene, og arbejder i et forpligtende fællesskab. Al personale arbejder ud fra kerneopgaven børnene. Vi har turer ud af huset, og har S tog station tæt ved. Alle stuer er fast på ture én gang om ugen. Vi ligger midt i Veksøs smukke og rolige natur, vi er tæt på mose, stier, marker, krat, trampestier og Veksø Skole, hvilket giver mulighed for gode udflugter i nærområdet. Vi har fælles frokostordning med Hyldeblomsten, i de fire årstider.

Vi har siden maj 2023 arbejdet med æstetik, leg som fokus og læringsmiljøer indendørs i begge huse, og har haft besøg af Inge Rønne, pædagogisk praksisvejleder, hvor der er lagt en procesplan samt evaluering. Vi har fokuseret på at få malet indendørs i begge huse, samt indretning af legezone, legemanuskripter og indkøb af legetøj. Vi har derfor nu nogle huse som imødekommer de behov børnene måtte have, vi har stationært læringsmiljø, og skifter løbende læringsmiljøets legetøj ud med andet legetøj. Vi har kreativt område, motorikrum, lejlighed, konstruktionsområde, baby lounge, pauserum, bil rum, læserum m.m. Den 23.2.23 undersøgte vi vores fysiske omgivelser i vuggestuen, børnehaven samt storegruppe, ud fra KIDDS spørgsmål. Her lå vi på en gennemsnitlig score 40 ud af 60, for hvordan vi så de fysiske omgivelser, hvilket er ret høj score. Vi har også valgt at satse på punktbelysning i år over alle borde, i stedet for lysstofrør som eneste lyskilde.

Det pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag består af ni forskellige elementer, som danner grundlaget for, hvordan der arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle vores dagtilbud.

Først beskrives elementerne børnesyn, dannelse og børneperspektiv leg, læring og børnefællesskaber, dernæst beskrives det pædagogiske læringsmiljø og til sidst beskrives arbejdet med forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhængen til børnehaveklassen.

Det pædagogiske grundlag beskrives områdevis.

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan elementerne omsættes og kommer til udtryk i praksis.

Elementerne kan beskrives samlet eller hver for sig.

Vi tager altid udgangspunkt i det enkeltes barns nærmeste udviklingszone. At være barn hos os har en værdi i sig selv, og det er vigtigt for os, at både familie og barn er trygt hos os. I vores praksis er vi altid nysgerrige på:

- At vi altid arbejder med **icdp**, og har en anerkendende tilgang til barnet. At vi ser det positive i barnet, og møder barnet der hvor det er.
- **Børnefællesskaber** hvor alle børn har en følelse af, at være en del af et fællesskab, kan bidrage og være aktiv i fælleskabet
- At vores **barnesyn** handler om det perspektiv, den måde man opfatter barnet på. At vi møder barnet individuelt.

Vi ser barnet og siger godmorgen og farvel. Vi har ingen forudindtagede meninger eller tænker i voksenperspektiv, når det kommer til barnesynet. Vi ser på adfærden bag barnet. Vi gør overgangen fra hjem til institution tryk og overskuelig for barnet, ved at imødekomme deres individuelle behov.

I forhold til **dannelse og børneperspektiv**, så fordrer vi, at barnet indgår i processer, hvor det kan tilegne sig viden, holdninger og kunnen, hvilket munder ud i en udvikling, der skaber det hele dannede menneske. Fx når vi holder samling bliver alle hørt, når vi arbejder i små børnegrupper, kommer alle til orde, når vi udarbejder en voksen initieret aktivitet, skaber vi en ramme, hvor barnet selv kan bestemme indhold og komme med ideer og input, når legetøjet flyttes fra en legezone til en anden, og det er ok, og legen udvikler sig, når barnet bliver hørt og forstået. Når børnene selv får mulighed for at vælge hvad vi skal lave, med eller uden voksenstyring, og at vi som voksne er med til at skabe dette rum, hvor børnene har egen stemme.

Legen har vi haft særlig fokus på i år. Vi har skabt små legegrupper på 6-8 børn. Vi har leg på skemaet fast en gang om ugen. Vi hjælper med at tydeliggøre hvad vores læringsmiljø kan bruges til, og hvad man evt kan lege i dem. Vi arbejder hele tiden med trivsel, **læring**, udvikling og dannelse. Når barnet kan ses anvende de redskaber til leg, vi som voksne har initieret, kan legen udvikle sig til et nyt niveau.

Pædagogisk læringsmiljø

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan I hele dagen arbejder med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Tag udgangspunkt i følgende situationer:

- leg
- planlagte vokseninitierede aktiviteter
- spontane aktiviteter
- børneinitierede aktiviteter
- daglige rutiner

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage afsæt i det pædagogiske grundlags øvrige elementer.

Vi har i år lært, hvor vigtigt det er hvordan vi positionerer os igennem legen, går vi foran, ved siden af eller bagved. Hvor vi positionerer os, sidder vi det samme sted hver dag eller flytter vi os og inspirerer eller indbyder til leg. Hvornår er legen voksen initieret, og hvornår sætter børnene selv en leg i gang, vi kan hjælpe dem med at bygge videre på? Hvorfor vi skal arbejde med vores læringsmiljø, giver mening i den forstand, at vi har haft sparring med praksisvejleder Inge Rønne. Samt haft videre sparring til personalemøder omkring selve rammen for læringsmiljøet, at vi har en afstemning af vores roller i dagligdagen. Vi har en evalueringskultur i huset, at vi altid følger op på givne situationer, der giver os ny dataindsamling og ny viden til næste aktivitet eller leg. Vi arbejder med 3 grundprincipper i forhold til støj, arbejdspress, den faglige refleksion, læringsmiljøet m.m.:

Vi passer på os selv

Vi passer på hinanden

Vi passer på vores arbejdsmiljø

Samarbejde med forældre om børns læring

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der samarbejdes med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

Vi indbyder til samskabende relationer der styrker vores tværprofessionelle samarbejde forældre omkring børnene. Vi afholder jævnligt trivselsmøder, overleveringsmøder, forældremøder, samarbejds møder, møde med eksterne samarbejdspartnere, AULA, pr. telefon, garderobesamtaler. For at sikre barnets trivsel, har vi brug for god konstruktiv dialog og feedback. Vi skal styrke en ensartet retning, når det kommer til trivsel, udvikling og dannelse. Vi afholder hellere end samtale for meget, og arbejder med tidlig indsats, det kan være alt omkring at skabe tryghed eller den svære samtale.

Opstartsmøder, rundvisning i huset samt indkøring er fundamental for barnets og forældrenes tryghed og tillid til hinanden, i forbindelse med at starte op i Børnehusene i Veksø.

Vi vægter et positivt og udviklende samarbejde med forældrene, der fordrer til udvikling i hjemmet og i institutionen.

Vi holder af fællesskaber med børnegruppen og forældre, hvor vi mødes i vores årlige traditioner som bedsteforældredage, Sankt Hans, fastelavn, forældre kaffedage, Bag for en sag, motionsdag eller fx lysfest. Forældrene er også blevet inddraget i vores læringsmiljø forløb med Inge Rønne. Forældrene har været inviteret ind til kaffe, og hørt om processen i læringsforløbet, og set læringsmiljøerne før og efter. Det gav en mulighed for forældrene at se børnene vise rundt, i deres nye miljøer.

Vi håber til vores forældremøde at kunne inddrage forældre endnu mere gennem deres perspektiver såsom fx en bedste eller forældreforældre der kan udøve dukketeater, en politimand, en oplæser m.m. I forvejen informerer jeg som leder løbende også om vores pædagogiske tiltag samt rigets tilstand til forældrerådsmøder.

Børn i udsatte positioner

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der skabes et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes:

Vi vil sikre alle børns muligheder for deltagelse i fællesskabet ved at de professionelle voksne omkring børnene er bevidste om og justerer sig i forhold til hvilke børn der er til stede og hvilke forudsætninger det enkelte barn har for deltagelse:

I Mælkevejen har vi arbejdet meget med gennem leg, hvordan vi kan sikre deltagelsesmuligheder for alle børn, også de børn der er i udsatte positioner. Vi har haft en pædagog på uddannelse i diplom i børn i udsatte positioner som afholdte et foredrag til et af vores personalemøder, og mange kollegaer fik øjnene op for, at det at være udsat, kan komme i mange lag og perspektiver. Vi fik derfor øje på flere og flere børn, der havde brug for en hjælpende hånd. Inden Inge Rønne praksisvejleder startede hos os, har vi arbejdet i små legegrupper og stationer, hvor flere børn efter evaluering har fået øjnene op for nye relationer, nye redskaber til legen, nye venskaber, tættere tilknytning til deres voksne på stuen og personalet har oversat legen, så det var tydeligt hvad legen gik ud på. De børn der havde det svært med at lege blev fremhævet positivt verbalt, fik hjælper rollen eller fik selv mod til at næste gang i legen at være mere på end sædvanligt, fordi legen var den samme og genkendelig, samt gentagende.

Vi har også ugens hjælper i både vuggestuen og børnehaven, som har løftet en del børn i det at dække bord, dele ud og være midtpunkt. Vi har haft sommerferiefortællinger, hvor et barn skal fortælle om sin sommerferie, ud fra et billede, på regnbuestuen. I Store gruppen arbejder de løbende fast med Fri For Mobberi kufferten, samarbejdsøvelser og samarbejder med Hyldeblomsten, så almen og speciel mødes på tværs. Der har lige været afholdt samarbejds møde mellem Hyldeblomsten/Storegruppen efter ny leder er startet, start november måned. 1. december mødes vi hver tirsdag og eller 2 gange om ugen på legepladsen.

Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen og mini SFO:

Vi har store gruppe fast i De 4 årstider. Det har givet os mulighed for at målrette al legetøj, indretning, turer samt aktiviteter efter alder og børnenes nærmeste udviklingszoner. Der er ved at blive etableret kasser med forskelligt legetøj, der kan tages frem efter børnene, bliver ældre og udvikler sig forskelligt. Fx de lidt sværere brætspil med terning, kommer frem i januar eller før, hvor børnene kan få udvidet og udviklet deres brætspil og matematiske opmærksomhed. VI kigger på barnets nærmeste udviklingszone. Vi bruger ikke tid på hverken at lære at skrive bogstaver eller tal.

Vi har fint samarbejde med Veksø Skole, den nye etablerede børnehaveklasse kommer på besøg i efteråret, og var forbi i år i oktober. Vi har også i denne periode evalueringsmøde med skolen omkring, hvad skal vi sammen arbejde med som kommende fokuspunkter i forhold til de børn der er startet i skole. Hvad har skolen fået øje på, samt hvad tager børnehaven med sig af erfaringer og data heraf. Vi er enige med skolen om at have fokus på relations arbejdet mellem børnene, samarbejde samt det at være en god ven, hvad vil det sige og hvordan giver det mere overskud, til at lære nye ting. Evalueringskulturen med skolen er nu fast forankret.

De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål

Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Der er fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Målene udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Denne del udarbejdes af den enkelte daginstitution.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for alsidig personlig udvikling.

Udtryk i praksis

Vuggestue og børnehavebørn mødes på tværs af stuerne, og danner relationer. De går på turer og på legepladsen sammen på tværs af stuerne. De deltager i forskellige aktiviteter ud fra formåen og alder. Både i vuggestuen og børnehaven er de opdelt efter alder 1 gang om ugen, og kan målrette givne aktiviteter. I aktiviteterne giver vi børnene mulighed for deltagelse, forsøger at give dem gåpåmod og engagement. I dagligdagens læringsmiljø, har vi dukkekroge/lejligheder, der opfordrer og inspirerer til rollelege, som far, mor og børn i samspil med hinanden. Vi har aktiviteter om formiddagen og eftermiddagen med minimum en eller to aktiviteter ved bordene. Dette kan være vendespil, puslespil, modellervoks, sand, tegne, magneter m.m. Vi har set tegn på den alsidige personlige udvikling i garderoben, hvor børnene får øje på de andre børn, og hjælper dem med sko eller jakke, stor og lille. Eller til samling hvor børnene får lov at vælge en sang, og selv være en del af fællesskabet, synge med og deltage på egne vilkår.

Ses i samspil med andre temaer

I naturen, ved krop og bevægelse ved motorik en gang om ugen, på tur.

Understøtter

Fremmer et godt selvværd, egen selvforståelse, egen identitet, turde møde omverdenen med nysgerrighed, følelsesmæssigt reguleret samt udvikling af det enkelte barn.

Social udvikling

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- Beskriv hvordan temaet social udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet social udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for social udvikling.

Personalet hjælper generelt med at løse konflikter, og oversætte. Personalet sætter ord på, når børnene er kedede af det, glade, triste, frustreret m.m. Personalet hjælper med at mærke egne følelser, og sætte sig ind i andres følelser. Dette gør de ud fra ICDP.

Alle i huset arbejder med social udvikling, børnene får øje for hinanden, alle børn bidrager til fællesskabet og er betydelige, gennem ugens hjælper, dække bord, selv tage tøj af, de hjælper med at tørre borde af osv. Vi justerer os hele tiden efter barnets nærmeste udviklingszone samt behov.

Ses i samspil

Når vi går på legepladsen (natur) og venter på hinanden inden vi går ud, når vi venter på at andre skal ind før én selv (giver plads til andre), når vi kan dele én cykel eller mooncar på legepladsen, når man får lov at sidde bag på cyklen. Når vi deler legetøjet på stuerne (læringsmiljøet), når vi har motorik (krop og bevægelse) og venter på tur, deler, udsætter vores behov.

Mål

At alle børn mærker sig selv som en del af fællesskabet, får nye redskaber til at håndtere konflikter, danner nye venskaber og udvikler empati.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kommunikation og sprog.

Brug praksisfortællinger.

Når vi har temaer såsom traditioner (halloween, fastelavn, jul, påske m.m.) Vi har ugens rim og remser, sang og højtlesning. Vi bruger piktogrammer til at understøtte børnenes ord. Vi har taget billeder af legepladsen og stuerne, så børnene visuelt kan se hvad er det næste vi skal. Vi bruger logopæd og flersprogsvejleder. Vi lægger billeder op på Aula så vi dokumenterer hvad vi har arbejdet med, og forældrene kan tale med børnene om det derhjemme. Vi har arbejdet ekstra med rim og remser hele år 2023, da vi kan se, det er svært i sprogvurderingen. Vi bruger bøgerne "Sprog i Samspil" samt "Sprogets milepæle".

Ses i Samspil

Når vi har samling (fællesskab), når vi går på tur i naturen og leger, bruger vi sproget og det vi ser, når et barn triller, cykler hurtigt, laver kolbøtter benævner vi det (krop og bevægelse)

Mål

Barnet går fra ikke at kunne tale til at kunne tale, begynder at lege hvor barnet bruger sproget, barnet øver sig hver dag med sproget, og går fra enkelte ord, til sætninger, til begreber og begynder selv at kunne sætte ord på sine følelser. Lærer at sige til og fra overfor andre og sig selv.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for krop, sanser og bevægelse.

Brug praksisfortællinger.

Vi bruger vores fælles motorik rum eller legepladsen til at udfolde sig. Vuggestuen Stjernesked har også lige fået etableret et lille pudrum. Vi har turer ud af huset og har haft motionsdag både i vuggestuen og børnehaven. Vi har leget gammeldags lege på legepladsen "Alle mine kyllinger kom hjem" eller "Løve, løve, hvad er klokken". Legene hænger til rådighed, inden man kommer på børnehavens legeplads, de er lige pt udarbejdet. Vi har tanke på i 2024 og udarbejde legemanuskripter til legepladsen (evt biler/dinosaurer til sandkassen m.m.)

Ses i Samspil

Når vi bruger vores krop sammen med andre i fælleslege, bruger vi kultur, æstetik og fællesskab. Vi bruger også sproget til at aktivt få legen i gang. Når vi er i naturen, bruger vi også vores krop. På et tidspunkt havde vi en løbegang i huset når børnene havde ekstra meget brug for at løbe (social udvikling).

Mål

Vi udvikler vores kropsbevidsthed sammen, hvor du får mod til at prøve ved hjælp af gentagelser og repetition. Hvad kan vores krop, hvad kan jeg spejle mig i, ved at se på de andre børn og den voksne?

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for natur, udeliv og science.

Brug praksisfortællinger.

Vi tager på turer ud af huset, vi forsøger at være ude i al slags vejr på legepladsen, vi mærker kulde, varme, blæst m.m. Vi har haft plante projekt, hvor vi har sået karse, solsikkefrø og tomater. Vi følger udviklingen med de fire årstider, og har lige afholdt høstfest i Store gruppen, efter indsamling af bær, grønt og krydderurter. I børnehaven arbejdede vi med at indsamle æbler, indsamle blomsterfrø, som blev sået i vores plantekasser på legepladsen, gik på besøg i børnenes haver og så årstiden skifte fra sommer til efterår. Vuggestuen har været på turer og samle grene og blade, og samarbejdet omkring at udarbejde et stort træ. Alle stuer har haft bøger til rådighed omkring emnet.

Ses i samspil

Når vi udforsker naturen, bruger vi også vores kropsbevidsthed (Krop, sanser og bevægelse), vi fortæller om årstiden og synger sange (Kommunikation og sprog)

Mål

Kendskab til forskellige planter og årstider, vejrets omskiftelighed, science.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kultur, æstetik og fællesskab.

Brug praksisfortællinger.

Vi har planer om at fejre Eid og påskefejring af Jehova, da vi har børn med andre trosretninger end kristendommen. Vi fejrer alle vores traditioner i løbet af året, og taler om hvorfor vi afholder dem, læser, synger og klippe klistre. Vi har talt om det at være normkritisk, og at man kan klæde sig og se ud som man vil. At både piger og drenge kan deltage i en given kontekst, kønsrelateret eller ej. Vi tager det ikke bare for givet. Vi har teater turer med 2-årige om foråret, ser film på Stenløse Kulturhus, har forældre der kommer og spiller på violin eller guitar.

Ses i samspil

Fællesskabet giver grobund for social udvikling, forældresamarbejde, vi får sat kommunikation og sprog på sange vi synger i forbindelse med traditioner.

Mål

Vores egne kultur fejres, samt andres kultur, vi viser, at vi er ens selvom vi er forskellige, vi afprøver forskellige materialer og udtryksformer

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Vi tager i kirken med børnene (krybbespil, fejrer påske, taler død), vi bruger legepladserne, vi tager i teater, vi bruger de grønne områder, vi kører i tog m.m.

Vi bruger forældrene, og har fx haft præsten fra Veksø på besøg og vise sig i sin præstekjole. Vi har haft en far ude der var kok, og selekteret en fisk. Når vi har været i naturen, har vi kigget på døde dyr, og skilt dem ad.

Vi får lov til at besøge børnenes hjem, og danner bånd mellem hjem og dagtilbud. Vi får lov til at bruge deres haver, og ser forskellige måder at leve og bo på. Vi har kigget på høns og kæledyr.

Skolen besøger store gruppen, og danner bånd mellem skole og dagtilbud. Vi går i kirken til krybbespil og klippe klistre i kirken til juletræet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø integreres i det pædagogiske læringsmiljø?

Brug gerne praksisfortællinger.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.

Vi har som sagt arbejdet med læringsmiljøet hele år 2023 i samarbejde med praksis vejleder Inge Rønne. Vi har lært, hvordan et fysisk børnemiljø skal indrettes. Vi har arbejdet med procesplaner i vuggestuen, børnehaven og storegruppen (se bilag). Vi har i forhold til det pædagogisk læringsmiljø set børn der fordyber sig i et tydeligt læringsmiljø, hvor legetøjet hører til og er i gang med at kunne løbende udskifte det eksisterende legetøj. Fx dukkekrogen, er der fødselsdag, hvor servietter, lystog og flag tages ned. Andre gange er der lagt bleer til puslepladsen. Vi forfiner og ændrer miljøerne løbende. VI har også spil og puslespil vi udskifter løbende en gang om måneden, samt bø'ger. Dette udfordrer børnene i at navigere og udforske nye legesager i et eksisterende tydeligt læringsmiljø. Der uddybes meget mere i procesplanerne.

Værktøjskasse

Du kan læse mere om **den styrkede pædagogiske læreplans** rammer og indhold her:

https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/7044%20EVA%20SPL%20Publikation_web_1.pdf

Du kan læse mere om **evaluerende pædagogisk praksis** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/evaluerende-paedagogisk-praksis>

Du kan læse mere om **redskab til selvevaluering** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-selvevaluering>

Du kan læse mere om **redskab til forankringsproces** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-forankringsproces>

Du kan læse mere om **forældresamarbejde** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/foraeldresamarbejde>

Du kan læse mere om **samspil og relationer i det pædagogiske læringsmiljø** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/samspil-og-relationer-i-det-paedagogiske-laeringsmiljo>